

Afdeling	: WIZ - Bezwaar & Beroep	B&W-voorstel: DJ-1431652
Naam opsteller voorstel	: Paul Hecker (0495-575641)	Zaaknummer: 1431640
Portefeuillehouder	: drs. P.P.H. (Paul) Sterk	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Uitspraak Centrale Raad van Beroep over resultaatgericht indiceren begeleiding Wmo 2015

Voorstel

1. Kennis te nemen van de bijgevoegde Centrale Raad van Beroep uitspraak over resultaatgericht indiceren bij begeleiding Wmo 2015;
2. In te stemmen met het voortzetten van de huidige werkwijze bij het indiceren van begeleiding Wmo 2015 op de korte termijn volgens de bijgevoegde memo;
3. In te stemmen met het instellen van onderzoek of en hoe de huidige werkwijze bij het indiceren van begeleiding Wmo 2015 moet worden aangepast op de lange termijn;
4. In te stemmen met het informeren van de gemeenteraad middels een Raadsinformatiebrief over de CRvB uitspraak over resultaatgericht indiceren bij begeleiding Wmo 2015 en de werkwijze op de korte en lange termijn volgens de bijgevoegde memo.

Inleiding

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft op 26 mei 2021 uitspraak gedaan in de zaak waarbij uw college hoger beroep heeft ingesteld tegen de uitspraak van de rechtbank Limburg van 19 mei 2019. Dit betreft het hoger beroep tegen een indicatie voor begeleiding in resultaten op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015). De CRvB heeft geoordeeld dat de werkwijze van resultaatgericht indiceren bij begeleiding in strijd is met het rechtszekerheidsbeginsel (zie bijlage: 1). De gemeenten Weert, Nederweert en Leudal voeren hetzelfde Wmo 2015 beleid uit en hanteren dezelfde werkwijzen. De CRvB heeft in deze uitspraak dit beleid getoetst en de conclusie is dat het beleid de rechterlijke toets niet kan doorstaan. De uitspraak is daarom niet alleen zeer relevant voor de gemeente Weert, maar ook voor gemeente Nederweert en gemeente Leudal (en andere gemeenten die in resultaten indiceren onder de Wmo 2015).

Beoogd effect/doel

Weert, 9 augustus 2021	S		B	W	W	W	W	W
				GG	MvdH	TG	WvE	PS
		akkoord						
		bespreken						

Soort besluit: Besluit college

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:
- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

Beslissing d.d.: 28 september 2021

Nummer: 4

De secretaris

Kennisnemen van de juridische gevolgen van de CRvB uitspraak en instemmen met voortzetting van resultaatgericht indiceren op de korte termijn en onderzoek doen naar de resultaatindicering op de lange termijn.

Argumenten

Oordeel Centrale Raad van Beroep

Het Wmo beleid van Weert, Nederweert en Leudal is in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel.

De CRvB heeft geoordeeld dat het beleid in strijd is met het rechtszekerheidsbeginsel omdat:

- niet concreet blijkt op hoeveel tijdseenheden (minuten/uren) per week Wmo-begeleiding cliënt recht heeft:

De wijze van verstrekken leidt er toe dat een cliënt en een zorgaanbieder niet weten hoeveel, naar tijdseenheden bepaalde, maatschappelijke ondersteuning het college heeft verstrekt. Juist doordat onze werkwijze uitgaat van een gemiddelde ondersteuningsbehoefte (bepaald door de zorgaanbieder zelf), komt dit in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel;

- de zorgaanbieder de omvang van de Wmo-begeleiding bepaalt en niet het college:

In onze werkwijze wordt de feitelijke invulling van hoe Wmo-begeleiding plaatsvindt (de omvang), bepaald in het ondersteuningsplan deel 2. Cliënt en zorgaanbieder maken daarin samen afspraken over welke concrete activiteiten er ingezet gaan worden om de ondersteuningsdoelen (resultaten) te bereiken en de frequentie van die activiteiten. Dit alles binnen de bandbreedte van het toegekende profiel. Die werkwijze staat de CRvB niet toe, omdat het college niet de feitelijke omvang bepaalt, maar dit dus aan de zorgaanbieder wordt overgelaten. Ook het enkele feit dat dit ondersteuningsplan deel 2 door het college geaccordeerd wordt en onderdeel van het besluit wordt, heeft de rechterlijke toets niet kunnen doorstaan.

Juist doordat die werkwijze uitgaat van een gemiddelde ondersteuningsbehoefte (bepaald door de zorgaanbieder zelf), komt dit in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel, aldus de CRvB. De argumenten van complexiteit en flexibiliteit bij de aard van Wmo-begeleiding, hebben geen stand gehouden bij de CRvB. Daarbij moet op zoek worden gegaan naar een wijze van indiceren die rekening houdt met die rechtszekerheid: indicatie in tijdseenheden. De indicatiewijzer 2014 waar de CRvB naar verwijst *kan* daarbij als handvat gelden.

De CRvB biedt een handvat om in concrete tijdsnormen te indiceren, rechtdoende aan de rechtszekerheid.

De CRvB doet in de uitspraak een aanwijzing door uw college op te dragen een nieuw besluit te nemen met inachtneming van de bepaalde aanspraken voor begeleiding van de Indicatiewijzer 2014, versie 7.1 van juli 2014. Deze indicatiewijzer wordt in de jurisprudentie door de CRvB geaccepteerd. De indicatiewijzer indiceert in tijdseenheden (uren/minuten) binnen bandbreedtes. Het college moet onderzoeken of een dergelijke wijze van indiceren een handvat kan zijn. Daarbij moet op zoek worden gegaan naar een wijze van indiceren die rekening houdt met de rechtszekerheid in relatie tot de bandbreedtes én waarbij het college de feitelijke omvang van de begeleiding bepaalt (dus niet de zorgaanbieder). De nieuwe beslissing op bezwaar, met inachtneming van vorenstaande, is op 15 juli 2021 verstuurd.

De VNG doet onderzoek naar de consequenties van de CRvB uitspraak.

De VNG heeft een nieuwsbericht gewijd naar aanleiding van de CRvB uitspraak. De VNG heeft kennisgenomen van de uitspraak en onderzoekt de consequenties ervan. De VNG adviseert om voor de korte termijn de huidige werkwijze ongewijzigd voort te zetten.

Het Ministerie bezig is geweest met een concept wetsvoorstel dat resultaatindicering mogelijk maakt.

Begin 2020 is een concept wetsvoorstel ter internetconsultatie geweest. Dit concept wetsvoorstel introduceert een wettelijke grondslag die het voor gemeenten mogelijk moet maken om op basis van resultaten te gaan indiceren onder de Wmo 2015. Dit concept wetsvoorstel is nooit formeel ingediend bij de Tweede Kamer. Het is onduidelijk of er in de toekomst een nieuw concept wetsvoorstel voorgedragen wordt door het Ministerie én of dit dan ook op de politieke agenda komt. De gedachte achter het wetsvoorstel was dat sinds de invoering van de Wmo 2015 niet langer 'het recht op' een maatwerkvoorziening centraal staat, maar juist de burger en diens eigen kracht in combinatie met diens sociale netwerk staan centraal, om daarmee de zelfredzaamheid en participatie van burgers te vergroten. Gemeenten hebben met de invoering van de Wmo 2015 beleidsruimte gekregen om uitvoering te geven aan de voornoemde Wmo opdracht, waarbij de Wmo 2015 er ook in voorziet aanbieders een rol te laten spelen, zodat de ondersteuning ook daadwerkelijk dicht bij mensen in buurten, wijken en dorpen georganiseerd kan worden. Deze wijziging heeft ook geleid tot een gewijzigde uitvoeringspraktijk van gemeenten. Gemeenten hebben, binnen de gegeven beleidsruimte, gezocht naar nieuwe manieren van werken die zoveel mogelijk aansluiting vinden bij de persoonlijke omstandigheden en levensfase van mensen, bij de veranderde maatschappij en eveneens bij een efficiënte uitvoeringspraktijk. Eén van deze nieuwe vormen betreft het resultaatgericht werken.

Op dit moment heeft Weert geen (lopende)bezwaar- en beroepszaken tegen het indiceren in resultaten.

Uit inventarisatie blijkt dat er momenteel geen bezwaar- en beroepszaken zijn aangaande indiceren in resultaten. Met de samenwerkende gemeenten: Nederweert en Leudal, is de afspraak gemaakt om het aantal bezwaar- en beroepszaken te blijven monitoren. Op het moment dat er als gevolg van de CRvB uitspraak een toename hiervan wordt verwacht, vindt regionaal overleg plaats.

Kanttekeningen en risico's

Voortzetting van het indiceren in resultaten, betekent onrechtmatige indicatiebesluiten. Ieder Wmo indicatiebesluit waarbij in resultaten wordt geïndiceerd en dus niet in concrete tijdeenheden (minuten/uren), is in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel op grond van de CRvB uitspraak. Dit geldt zowel voor het indiceren in resultaten bij begeleiding (waar deze uitspraak op ziet), als ook bij hulp in het huishouden (hbh). De CRvB heeft reeds geoordeeld dat deze wijze van indiceren niet is toegestaan bij hbh (zie onder meer de uitspraken van de Raad van 18 mei 2016 ECLI:NL:CRVB:2016:1491 en 8 oktober 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:3241). In deze uitspraak trekt de CRvB voor begeleiding een lijn met de hbh jurisprudentie.

Bij bezwaarzaken moet op casusniveau reparatie plaatsvinden door in uren te indiceren. Het voortzetten van de werkwijze waarbij in resultaten wordt geïndiceerd, betekent dat indien er bezwaar wordt ingediend tegen resultaatindicering, een toekenning in uren moet plaatsvinden. Het primaire indicatiebesluit moet in dat geval worden herroepen vanwege een aan het college te wijten onrechtmatigheid, omdat in eerste instantie in resultaten is geïndiceerd. De reparatie op casusniveau vindt op dit moment al plaats indien er bezwaarzaken gericht tegen het indiceren in resultaten bij hbh zijn.

De concrete invulling van het te vormen beleid is nog niet te bepalen.

Dit is de eerste uitspraak van de CRvB over het indiceren in resultaten bij begeleiding. De juridische gevolgen van de uitspraak zijn duidelijk, maar het is nog niet duidelijk hoe het beleid (de huidige werkwijze) aangepast moet gaan worden, mét in achtneming van de gewenste rechtszekerheid. De concrete invulling daarvan is afhankelijk van factoren zoals:

nader onderzoek naar indiceren in bandbreedtes, jurisprudentie, de nieuwe Wmo verwerving, de uitkomst van het onderzoek door de VNG en of in de toekomst een wetsvoorstel resultaatfinanciering in de Wmo 2015 de politieke agenda bereikt.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Het risico bestaat dat er meer bezwaarschriften worden ingediend. Voortzetting van de huidige werkwijze betekent dat indien er bezwaar wordt ingesteld tegen het indiceren in resultaten bij begeleiding, er op casusniveau in uren geïndiceerd moet worden. Vanwege de onrechtmatigheid; het herroepen van het primaire indicatiebesluit, is het college op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht een proceskostenvergoeding verschuldigd. Dit geldt als er sprake is van een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstandsverlener. De proceskostenvergoeding is (gemiddeld) per bezwaarschrift € 534,00 en per hoorzitting € 534,00 (bedragen per 1 juli 2021).

Uit overleg met onze accountant (BDO) is gebleken dat de voorgestelde oplossing in overeenstemming is met de zienswijze van BDO in deze kwestie. De voorgestelde oplossing heeft geen gevolgen voor het rechtmatigheidsoordeel van de jaarrekening 2021.

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Uitvoering/evaluatie

- Team Wmo informeren over de memo; in het bijzonder, het ongewijzigd voortzetten van de huidige werkwijze voor de korte termijn en het tijdig signaleren als er bezwaren komen hiertegen.
- Regionaal overleg met juristen van Weert en Leudal bij toename van bezwaarzaken.
- Periodiek overleg met beleid over de beleidsvorming op de lange termijn.

Communicatie/participatie

De gemeenteraad informeren middels bijgevoegde Raadsinformatiebrief.

Overleg gevoerd met

Intern:

Nancy Peeters, afdelingshoofd WIZ
Petra van Haren, teamleider Wmo en Vraagwijzer
Jacqueline Brouwer, strategisch beleidsmedewerker sociaal domein
Kim Kluijtmans, juridisch kwaliteitsmedewerker Wmo
Rick Demas, medewerker bezwaar en beroep
Gerard van der Hoeven, projectleider OCO
Leen Knapen-Simonis, Coördinator Interne Controle

Extern:

Nancy Schroeten, jurist gemeente Nederweert
Eric Barentsen, jurist gemeente Leudal
BDO, accountant

Bijlagen:

1. Uitspraak Centrale Raad van Beroep van 26 mei 2021, ECLI:NL:CRVB:2021:1381.
2. Memo: uitspraak Centrale Raad van Beroep over resultaatgericht indiceren begeleiding Wmo 2015.
3. Raadsinformatiebrief: uitspraak CRvB en memo resultaatgericht indiceren begeleiding Wmo 2015.

